657 PRAVILNIK O POSTUPKU ZA PROVJERAVANjE PSIHIČKE I FIZIČKE SPOSOBNOSTI ŽELjEZNIČKIH RADNIKA PRIJE NjIHOVOG STUPANjA NA RAD I U TOKU RADA ("Sl. glasnik BiH", br. 1/2014 i 59/2017)

657 PRAVILNIK O POSTUPKU ZA PROVJERAVANjE PSIHIČKE I FIZIČKE SPOSOBNOSTI ŽELjEZNIČKIH RADNIKA PRIJE NjIHOVOG STUPANjA NA RAD I U TOKU RADA

("Sl. glasnik BiH", br. 1/2014 i 59/2017)

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o postupku provjeravanja psihičke i fizičke sposobnosti željezničkih radnika prije njihovog stupanja na rad i u toku rada, radi povećanja stepena bezbjednosti željezničkog saobraćaja, propisuje se obaveza provjeravanja psihičke i fizičke sposobnosti željezničkog radnika koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja prije stupanja na rad i u toku vršenja rada (u daljem tekstu: provjeravanje sposobnosti za rad).

Član 2

(Obavezna provjera psihičke i fizičke sposobnosti za rad)

Željeznički radnici koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja (u daljem tekstu: željeznički radnici), podliježu obaveznom provjeravanju psihičke i fizičke sposobnosti za rad.

Član 3

(Upućivanje na provjeru psihičke i fizičke sposobnosti za rad)

(1) Kada se pri provjeravanju sposobnosti za rad utvrdi ili na drugi način ustanovi da je željeznički radnik u tolikoj mjeri umoran ili bolestan, ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban za vršenje povjerenih poslova, ne smije mu se dozvoliti stupanje na posao, odnosno, dalje nastavljanje vršenja poslova na radnom mjestu. Neposredni rukovodilac dužan je da radnika odmah uputi nadležnom (ordinirajućem) ljekaru radi preduzimanja potrebnih mjera.

(2) Ako se slučaj iz stava 1. ovog člana kod istog radnika ponavlja više puta u toku godine, željeznički radnik će se, pored preduzimanja već propisanih mjera, uputiti na vanredan zdravstveni pregled, u skladu sa propisom kojim se uređuju posebni zdravstveni uslovi koje moraju da ispunjavaju željeznički radnici.

Član 4

(Odbijanje podvrgavanju zdravstvenom pregledu)

Ako pri provjeravanju sposobnosti za rad željeznički radnik odbija ili izbjegava provjeravanje sposobnosti za rad, ne smije mu se dozvoliti stupanje na posao, odnosno, dalje nastavljanje vršenja poslova dok se ne podvrgne zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja njegove sposobnosti za rad.

Član 5

(Provjeravanje sposobnosti za rad)

Provjeravanje sposobnosti za rad vrši:

a) neposredni rukovodilac željezničkog radnika i ovlašćeni željeznički radnici odgovorni za bezbjednost željezničkog saobraćaja,

određeni ovim pravilnikom ili drugim propisom od strane uprvljača infrastrukture ili željezničkog prevoznika;

b) ljekar koga ovlasti nadležna zdravstvena organizacija ili ustanova.

II. SPOSOBNOST ZA RAD KOJU PROVJERAVA OVLAŠĆENI ŽELjEZNIČKI RADNIK

Član 6

(Provjeravanje sposobnosti za rad od strane ovlašćenih željezničkih radnika)

Sposobnost za rad, u skladu sa tačkom 1. člana 5. ovog pravilnika, provjeravaju:

a) šef stanice, zamjenik ili pomoćnik šefa stanice, odnosno šef operativnog odjeljenja za radna mjesta:

- manevrista, skretničar, vozni manevrista, rukovalac manevre, nadzorni skretničar, vođa manevre, vozovođa, popisni vozovođa, kondukter, saobraćajno-transportni otpremnik, telegrafista na omnibusu, odjavničar, ovlašćeni stanični radnik, otpravnik vozova, rukovalac kolosječnih kočnica i operator na spuštalici;

b) rukovodilac organizacione jedinice za vuču vozova i tehničko-kolskih poslova za radna mjesta:

- pomoćnik mašinovođe, mašinovođa, mašinovođa na manevri, mašinovođa instruktor vuče i pregledač kola;

c) šef pružne dionice (poslovođa) za radna mjesta:

- čuvar pruge, čuvar prelaza i vozač motornog pružnog vozila;

- radnik na održavanju pruge.

d) šef dionice u elektrotehničkoj djelatnosti za radno mjesto:

- vozač motornog pružnog vozila;

- radnik na održavanju uređaja.

e) šef operativnog odjeljenja za radno mjesto:

- voznog dispečera na telekomandi;

f) kontrolori za bezbjednost željezničkog saobraćaja i kontrolori unutrašnje kontrole za radna mjesta utvrđena članom 2. ovog

pravilnika;

g) stručni saradnici zaštite na radu.

Član 7

(Načini provjere sposobnosti za rad)

(1) Ovlašćeni željeznički radnici iz člana 6. ovog pravilnika provjeravaju sposobnost za rad željezničkog radnika svakodnevno pri stupanju na rad i za vrijeme vršenja rada, i to: posmatranjem, razgovorom ili alkotestom.

(2) Posmatranjem se utvrđuju promjene ili poremećaji u kretanju, ponašanju, stavu, izgledu, govoru, odijevanju i drugim činjenjima ili nečinjenjima koji odstupaju od uobičajenog ponašanja.

(3) Razgovorom, koji se vodi neposredno sa željezničkim radnikom, konstatuje se da se željeznički radnik osjeća umornim ili bolesnim ili da je iz bilo kojih drugih razloga nesposoban za vršenje poslova (može i na osnovu izjave samog radnika).

(4) Alko-testom se provjerava da li je željeznički radnik pod uticajem alkohola. Ukoliko ne postoji mogućnost za utvrđivanje alkoholisanosti putem alko-testa u organizacionoj jedinici, željeznički radnik se upućuje u nadležnu zdravstvenu organizaciju ili ustanovu radi utvrđivanja alkoholisanosti.

(5) U slučaju da postupak utvrđivanja alkoholisanosti ne može da se sprovede u skladu sa stavom 4. ovog člana, alkoholisanost se utvrđuje na osnovu poremećaja u ponašanju, razgovora, stava, odijevanja i drugih činjenica koje ukazuju na neuobičajeno ponašanje željezničkog radnika. Ovaj dokaz izvodi se u prisustvu najmanje jednog svjedoka, a cio postupak se zapisnički konstatuje u dva primjerka.

Član 8

(Preduzimanje mjera u slučaju nesposobnosti za prijem ili vršenje poslova)

Ako se pri provjeravanju sposobnosti za rad u skladu sa članom 7. ovog pravilnika utvrdi ili osnovano posumnja da je željeznički radnik

nesposoban za prijem ili vršenje poslova, ovlašćeni željeznički radnik preduzeće mjere propisane čl. 3. i 4. ovog pravilnika.

III. LjEKARSKA PROVJERA SPOSOBNOSTI ZA RAD

Član 9

(Ljekarska provjera sposobnosti za rad)

Sposobnost za rad željezničkih radnika provjeravaju ljekar ili zdravstveni radnik u obimu i po postupku koji je utvrđen ovim pravilnikom. Ovo provjeravanje vrši se neposredno prije stupanja na radno mjesto ili u toku vršenja poslova. Provjeravanje sposobnosti za rad u toku vršenja poslova ne smije ometati redovno obavljanje propisanih poslova željezničkog radnika. Sposobnost za rad, po pravilu, provjeravaju ljekari zdravstvene ustanove ili druge ovlašćene zdravstvene organizacije ili ustanove.

Član 10

(Vrste ljekarskih pregleda)

(1) Ljekarska provjera sposobnosti za rad željezničkih radnika obuhvata mjerenje krvnog pritiska i tjelesne temperature, ispitivanje pokretljivosti tijela, vrata i udova, kontrolisanje da li je radnik pod uticajem alkohola, opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava, da li postoji akutno oboljenje ili pogoršanje hroničnog oboljenja, utvrđivanje premorenosti ili drugih kontraindikacija za rad.

(2) Željeznički radnik je nesposoban za prijem posla, odnosno za dalje vršenje posla ako ljekar pri provjeravanju sposobnosti za rad utvrdi:

a) povišen dijastolni krvni pritisak preko 14 kPa (105 mm Hg žive);

b) povišenu tjelesnu temperaturu;

c) nepokretnost ili bolnu osetljivost kičme ili udova;

d) alkoholisanost utvrđenu jednom od savremenih metoda utvrđivanja alkoholisanosti;

e) poremećaj sadržaja govora, ukoliko nije urođen;

f) uočljivo promijenjeno ponašanje (agresivnost, uznemirenost, potištenost i sl.);

g) promijenjen ritam rada srca (tahikardija, bradikardija, aritmija i sl.) praćen objektivnim ili subjektivnim tegobama;

h) postojanje promjena na tijelu (otok, crvenilo i sl.) koje utiču na sposobnost vršenja poslova koje železnički radnik obavlja.

(3) Pored pregleda u skladu sa stavom 1. ovog člana, ljekar će na osnovu kratkog razgovora (ciljni intervju) konstatovati da li se železnički radnik osjeća sposobnim za vršenje svojih poslova i da li po sopstvenoj izjavi ima smetnje, tegobe ili druge poremećaje koji nisu uočeni, zapaženi ili otkriveni, a koji bi bili smetnja za vršenje poslova železničkog radnika.

Član 11

(Zdravstvene jedinice u kojima se vrši ljekarska provjera sposobnosti za rad)

Ljekarska provjera sposobnosti za rad vrši se putem organizovanih zdravstvenih jedinica (ambulanti, mobilnih ljekarskih ekipa i sl.) osposobljenih i ovlašćenih za rad u određenim železničkim organizacionim jedinicama.

Član 12

(Provjera zdravstvene sposobnosti za rad)

(1) U železničkim stanicama i drugim organizacionim jedinicama gdje postoji zdravstvena jedinica (ambulanta i sl.) opšteg karaktera, ili je po odluci železničkog upravljača infrastrukture ili železničkog preduzeća takva jedinica obrazovana specijalno za provjeravanje sposobnosti za rad, sposobnost za rad provjeravaće se po pravilu najmanje dva puta mjesečno za svakog železničkog radnika koji u skladu sa ovim pravilnikom podliježu provjeravanju sposobnosti za rad. Ovo provjeravanje može se vršiti u samoj zdravstvenoj jedinici. U ovom slučaju rukovodilac organizacione jedinice iz člana 6. ovog pravilnika, preduzeće mjere da se železnički radnici upućuju na pregled, tako da se ne ometa tehnološki proces rada u toj organizacionoj jedinici.

Sposobnost za rad može se provjeravati u organizacionim jedinicama iz stava 1. ovog člana i na samom radnom mjestu gdje se železnički

radnik nalazi.

(2) U organizacionim jedinicama sa većim brojem radnika sposobnost za rad na samom radnom mjestu provjerava se najmanje za jednu trećinu radnika u smjeni (turnusu), prema izboru ljekara sa spiska željezničkih radnika te smjene. Sposobnost za rad provjerava se u ovim organizacionim jedinicama obavezno uz prisustvo rukovodioca te organizacione jedinice, ili željezničkog radnika (školski instruktor i stručni saradnik zaštite na radu) koga rukovodilac ovlasti.

(3) Upravljač infrastrukture ili željezničko preduzeće može posebnom naredbom da uvede obavezu provjere psihičke i fizičke sposobnosti, za sve željezničke radnike u smjeni.

(4) Ovlašćeni željeznički radnici iz člana 6. ovog pravilnika dužni su da ovlašćenom zdravstvenom radniku, pri provjeravanju sposobnosti za rad, dostave turnus osoblja.

(5) Postupak iz stava 3. ovog člana može se sprovesti i u organizacionim jedinicama gdje postoji zdravstvena jedinica (ambulanta) ako ljekar odluči da sposobnost za rad provjeri na samom radnom mjestu, ili je takav postupak predložio rukovodilac organizacione jedinice.

(6) Sposobnost za rad mašinovođe, pomoćnika mašinovođe i konduktera može se provjeriti i u nekoj usputnoj stanici gdje se voz po redu vožnje dovoljno zadržava da se takvo provjeravanje može izvršiti, ili propisano vrijeme zadržavanja voza po redu vožnje. Ova provjera vrši se, po pravilu, u stanicama gdje je moguće obezbijediti zamjenu za radnika kod koga je utvrđena dalja nesposobnost za rad.

Član 13

(Rokovi ljekarske provjere sposobnosti za rad)

(1) Na magistralnim prugama sposobnost za rad ljekar provjerava najmanje jedanput u tri mjeseca. Na ostalim prugama sposobnost za rad ljekar provjerava najmanje jedanput u šest mjeseci.

(2) Sposobnost za rad u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana provjerava se prema okvirnom planu rukovodioca sekcije. Okvirni plan

provjeravanja sposobnosti za rad na magistralnim i ostalim prugama sadrži:

a) datume i vremena određena za provjeravanje sposobnosti za rad:

b) naziv organizacionih jedinica (stanica, lokomotivski depo i dr.) u kojima će se provjeravati sposobnost za rad;

c) orijentacioni broj radnika;

d) način obilaska organizacionih jedinica (stazom, drumskim vozilom, motornom drezinom i sl.).

(3) Okvirni plan provjeravanja sposobnosti za rad sastavlja se u dogovoru sa ljekarom i dostavlja zdravstvenoj organizaciji preko koje se sprovode ovi pregledi.

Ljekar određen za provjeru sposobnosti za rad u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana dužan je da se po dolasku u organizacioni dio javi rukovodiocu tog dijela i u dogovoru sa njim izvrši planirano provjeravanje sposobnosti za rad.

Član 14

(Preduzimanje mjera u slučaju nesposobnosti željezničkog radnika)

Ako ljekar pri provjeravanju sposobnosti za rad u skladu sa članom 9. ovog pravilnika utvrdi da je željeznički radnik nesposoban za prijem ili dalje vršenje poslova, preduzeće mjere propisane čl. 3. i 4. ovog pravilnika.

Član 15

(Vođenje zapisnika i drugih evidencija)

(1) Pri provjeravanju sposobnosti za rad ljekar vodi zapisnik. Zapisnik se vodi u dva primjerka, od kojih jedan zadržava ljekar, a jedan se dokazno predaje rukovodiocu organizacione jedinice.

(2) U zdravstvenoj organizacionoj jedinici ovlašćenoj za provjeravanje sposobnosti za rad željezničkih radnika mogu se voditi i druge evidencije radi uvida u pronađeno stanje svakog od željezničkih radnika kod kojih je provjeravana sposobnost za rad.

(3) Ako se pri provjeravanju sposobnosti za rad mašinovođe, pomoćnika mašinovođe i konduktera, u skladu sa stavom 5. člana 12.

ovog pravilnika, utvrdi nesposobnost za dalje vršenje poslova, nalaz ljekara se, pored zapisnika, upisuje i u list osoblja vuče i vučnog vozila i putni list voza.

Član 16

(Rad zdravstvenog tehničara u provjeri sposobnosti za rad)

Zdravstveni tehničar može da učestvuje u provjeri sposobnosti za rad, dok ocjenu sposobnosti i druge nalaze utvrđuje ljekar.

Član 17

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.